

مراجع شهرستان تویسرکان

عباس رهبری

www.ketab.ir

- سرشناسه : رهبری، عباس، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور : مراتع شهرستان تویسرکان/ تالیف عباس رهبری.
مشخصات نشر : تهران: دانش بنیان مهر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری : ۱۱۴ ص.: مصور (رنگی)، جدول، عکس (رنگی).
شابک : 978-622-98940-2-6
وضعیت فهرست نویسی : فیا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : پوشش گیاهی -- ایران -- تویسرکان
موضوع : Ground cover plants -- Iran -- Tuyserkan
موضوع : مرتع و مرتع داری -- ایران -- تویسرکان
موضوع : Pastures -- Iran -- Tuyserkan
رده بندی کنگره : SB۴۳۲
رده بندی دیویی : ۶۳۵/۹۶۴۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۱۹۰۶۰
اطلاعات رگرید : فیا
کتابشناسی :

حق چاپ محفوظ و مخصوص نویسنده است

مولف : عباس رهبری

ویراستار: وحید اردلانی

طراح جلد: داریوش احمدی

ناشر : انتشارات دانش بنیان مهر

چاپ : تهران؛ پاییز ۱۴۰۰

چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۴۰۰۰۰۰ ریال

ISBN:978-622-98940-2-6

9

786229

894026

فهرست مطالب

۱۳	فصل اول
۱۱	موقعیت جغرافیایی تویسرکان
۱۳	موقعیت جغرافیایی تویسرکان
۱۴	تاریخچه
۱۶	موقعیت طبیعی
۱۷	کوهستانی
۱۷	کوهپایه
۱۸	جاذبه ای
۱۹	توپوگرافی
۲۰	وضعیت آب منطقه
۲۱	رودخانه ها
۲۳	۲- چشمه سارها
۲۴	۳- قنوات
۲۵	۴- چاه
۲۶	موقعیت جوی
۲۷	شماره
۲۶	محصولات کشاورزی شهرستان تویسرکان

۵۰	فصل دوم.....
۵۰	پوشش گیاهی.....
۵۲	درختان.....
۵۳	گیاهان بوته‌ای.....
۶۱	اهمیت مراتع.....
۶۲	ظرفیت مرتع.....
۶۱	عوامل موثر چرای مرتع.....
۶۲	طبقه‌بندی گیاهان مراتع.....
۶۲	طبقه‌بندی مراتع.....
۶۳	تقسیم‌بندی مراتع بر اساس فصل.....
۶۳	واحد دامی.....
۶۳	اراضی آیش از نظر استفاده تغذیه دام.....
۶۵	فصل سوم.....
۶۵	مراتع تویسرکان.....
۶۷	مراتع تویسرکان.....
۶۷	مراتع درجه ۱.....
۶۸	مراتع درجه ۲.....
۶۸	مراتع درجه ۳.....
۶۹	مراتع درجه ۴.....
۷۰	ظرفیت تولید علوفه.....
۷۱	بررسی گونه‌های گیاهی مراتع تویسرکان.....
۸۴	تقسیم‌بندی مراتع تویسرکان از نظر پوشش گیاهی.....
۸۵	مراعاتی که هرگز نباید بکار برد.....
۸۷	وضعیت دامهای منطقه و مراتع تویسرکان.....

پیش‌گفتار

مراتع^۱ یکی از سرمایه‌های طبیعی هر کشوری است که اگر از آن خوب حفاظت شود می‌تواند در قطع وابستگی دامداری کمک شایانی به آن کشور کند. اما متأسفانه در کشور ما کار عملی و مهمی در این مورد انجام نگرفته است و این اقدام باعث گردیده که مراتع کشور ما روزبروز دچار مشکل شده به نحوی که روستائیان بدون برخورد های قانونی مراتع را به زمین‌های کشاورزی خود اضافه کنند این امر باعث شده که کشور در برخی موارد از نظر مواد پروتئینی با کاهش شدیدی مواجه گردد، این امر از طرف باعث گرانی فراورده‌های گوشتی شده و از طرف دیگر با از بین رفتن مراتع در هنگام بارندگی باعث ایجاد سیلاب و از بین رفتن زمین‌های کشاورزی می‌گردد.

مراتع به عنوان یک اکوسیستم طبیعی دارای مولفه های طبیعی و انسانی بوده که به یکدیگر وابسته هستند^۲. زندگی و معیشت خانوارهای روستایی به طور گسترده‌ای به منابع طبیعی پایه همچون مراتع وابسته است^۳. بنابراین اگر در سطح مراتع شاهد تخریب باشیم، خسارت‌های زیادی از لحاظ اقتصادی- اجتماعی به بهره‌برداران وارد می‌شود^۴.

^۱ مراتع. [م ت] (ع) جمع مرتع، به معنی چراگاه و مرتع = چراگاه، چره، راود، سبزه زار، علف چر، علفزار، مرغزار

^۲ F Berkes, J Colding, and C Folke, *Navigating social-ecological systems: building resilience for complexity and change* (England: Cambridge University, 2008); O Bodin and B I Crona, "The role of social networks in natural resource governance: What relational patterns make a difference?," *Journal of Global*, 19, no. 3 (2009).

^۳ J Rigg, "Land, farming, livelihoods, and poverty: Rethinking the links in the rural south," *Journal of World Development* 34, no. 1 (2006); T Kepe, "Beyond the numbers: Understanding the value of vegetation to rural livelihoods in Africa," *Geoforum* 39 (2008); I Scoones, "Livelihoods perspectives and rural development," *Journal of Peasant Studies* 36, no. 1 (2009).

^۴ B Bustos, M Folchi, and M Fragkou, "Coal mining on pastureland in Southern Chile: Challenging recognition and participation as guarantees for environmental justice," *Geoforum* 22, no. 3 (2016).

جهت احیاء مراتع بیان نظریه کارشناسی و ارائه طرح کافی نیست و باید در خصوص رفتارهای اجتماعی بهره‌برداران تغییر ایجاد گردد. امید می‌رود که با همکاری و اقدامات لازم تغییراتی در خصوص استفاده از مراتع شاهد احیاء و رشد آن‌ها باشیم که در نهایت باعث افزایش درآمد دامداران می‌گردد.

در این کتاب در مورد مراتع شهرستان نویسرکان مطالبی ارائه شده که به وضعیت کلی این منطقه، میزان علوفه تولید شده، تعداد دام‌های موجود و این که تعداد دام‌ها با علوفه تولید شده تناسب دارد یا خیر و همچنین چگونگی نگهداری علوفه و طرز استفاده از مراتع و احیاء آن صحبت شده است. همچنین شناخت از میزان فرسایش و نابودی مراتع و چگونگی آن به وسیله عوامل مختلف نیز ذکر شده است. البته قابل ذکر است مطالب تهیه شده مربوط به سال ۱۳۸۵ می‌باشد و در این نوشتار تغییری در آن داده نشده تا خواننده وضعیت آن سال را مطالعه و وضعیت مراتع را در زمان مطالعه کتاب بررسی کند. امیدوارم که مطالب تدوین شده مورد استفاده قرار بگیرد.

امید است که این کتاب برای دانشجویان، محققان و پژوهشگران، مفید باشد و به عنوان گام کوچکی در مسیر اهداف علمی و عملی‌شان یاری رساند. بی‌شک این کتاب خالی از عیب و نقص نیست و بنابراین خوانندگان محترم با ارائه‌ی نظرات خود مؤلف کتاب را در رفع اشکال‌ها و نواقص احتمالی و بهبود نسخه‌های بعدی یاری خواهند نمود.

عباس رهبری